

เอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาต่างประเทศ เช่น โรเบิร์ต ลาโด¹ (Robert Lado) วิลกา เอ็ม. ริเวอร์² (Wilga M. Rivers) และ จี. พิตแมน³ (G. Pittman) ต่างก็เห็นพ้องกันว่า การสอนภาษาต่างประเทศให้ คัดลนั้นจะต้องเน้นการฝึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องฝึกเป็นภาษาต่างประเทศด้วย เฮช. จี. เฮล⁴ (H. G. Haile) กล่าวถึงความสำคัญของการฝึกไว้ว่า ในทัศนะของนักภาษาศาสตร์ การเรียนภาษาจะมีประสิทธิภาพสูงแก่ผู้เรียน โดยอาศัยการฝึกและการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดภาษาที่ต้องการเรียนใหม่มากที่สุด (more talking and pattern drill in the target language will yield higher proficiency sooner.)

สาเหตุที่ทำให้การเรียนภาษาต่างประเทศยากกว่าการเรียนภาษาแม่เป็นเพราะนักเรียนไม่มีโอกาสฝึกการใช้ภาษาต่างประเทศในชีวิตประจำวันมากพอ โดยเฉพาะด้านการฝึกฟังและพูด ดังนั้นในการสอนภาษาต่างประเทศ ครูบางคนไม่สอนอ่านและเขียนในระยะเริ่ม

¹Robert Lado, Language Teaching (London : Longmans, Green and Co. Ltd., 1964), p. 4.

²Wilga M. Rivers, Teaching Foreign Language Skills (Chicago : The University of Chicago Press, 1968), pp. 84 - 85.

³G. Pittman, Teaching Structural English (Singapore : Federal Publications Ltd., 1964), pp. 149 - 151.

⁴H.G. Haile, "Learning about Language : Introduction to the Study Foreign Language for College Freshmen," The Modern Language Journal LIV (February, 1970), p. 121.

เรียนภาษา และใช้เวลาเรียนมากกว่า 90% ผิดทักษะการฟังและพูดให้นักเรียน⁵

ได้มีการนำเอาวิธีวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาทะระหว่างครูและนักเรียนของแพลน-เคอร์สมาใช้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แม้แต่นักภาษาศาสตร์ก็ได้นำเอาวิธีการวิเคราะห์พฤติกรรมดังกล่าวมาใช้เพื่อศึกษาสัดส่วนการพูดของครูและนักเรียนซึ่งสะท้อนให้เห็นภาพการสอนว่า นักเรียนมีโอกาสฝึกฟังและพูดมากน้อยเพียงใดในการเรียนการสอนภาษา และได้ค้นพบเพิ่มเติมวิธีวิเคราะห์กิจกรรมร่วมทางวาทะของแพลน-เคอร์ส เพื่อให้สามารถวิเคราะห์กิจกรรมร่วมทางวาทะในการเรียนการสอนภาษาทั้งในลักษณะการเรียนภาษาแม่และภาษาต่างประเทศ นอกจากนี้ยังได้มีการนำเอาวิธีวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาทะระหว่างครูกับนักเรียนของแพลนเคอร์สมาใช้ในการฝึกหัดครูในด้านการปรับปรุงคุณภาพของการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกหัดครู และในด้านการปรับปรุงคุณภาพการสอนของครูประจำการโดยทั่วไปอีกด้วย ทั้งนี้เพราะว่า เมื่อครูหรือนักศึกษาฝึกสอนทราบพฤติกรรมทางวาทะในการเรียนการสอนในชั้นอย่างละเอียดแล้ว จะสามารถปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการสอนได้ดียิ่งขึ้น ดังเช่น ซี. แกลลเวย์⁶ (C. Gallaway) กล่าวสรุปไว้ว่า พฤติกรรมการโต้ตอบทางวาทะในการเรียนการสอนจะสะท้อนให้เห็นภาพการสอนแก่ครู และถ้าครูเข้าใจพฤติกรรมการสอนของตนได้ถูกต้องแล้วจะสามารถปรับปรุงการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ได้มีผู้ทำการศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์กิจกรรมร่วมทางวาทะของครูกับนักเรียนทั้งในและต่างประเทศ พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

005959

⁵E.C. Wragg, "Interaction Analysis in the Foreign language Classroom," The Modern Language Journal, LIV (February, 1970), p. 116.

⁶C. Gallaway, Teaching is Communicating (The Association for Student Teaching : A National Affiliate of the National Education Association, 1970), p. 22.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษา

ระหว่าง ค.ศ. 1961 - 1962 โลอิส เนลสัน⁷ (Lois N. Nelson) ได้วิจัยศึกษาว่า การสอนแบบที่ครูใช้อิทธิพลทางอ้อมจะให้ผลดีกว่าการสอนแบบที่ครูใช้อิทธิพลทางตรงหรือไม่ ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์กิจกรรมทางวาจาของแฟลนเคอร์ส ในการสังเกตการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษาของมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย สดสแองเจลีส์ นักเรียนในชั้นมีอายุเฉลี่ย 6 - 7 ปี ผู้วิจัยให้ครูคนเดียวกันนั้นสอนนักเรียนในระดับเดียวกันในวิชาศิลปะ-ภาษา (Language Arts) โดยครูใช้วิธีสอน 2 วิธี วิธีหนึ่งเป็นวิธีที่ครูใช้อิทธิพลทางอ้อมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือกหัวข้อเรื่องที่จะเรียน ส่วนอีกวิธีหนึ่งครูใช้อิทธิพลทางตรง โดยครูเป็นผู้เลือกหัวข้อเรื่องที่จะเรียน หลังจากที่ได้ใช้เวลารวบรวมข้อมูลอยู่ประมาณ 10 เดือน ปรากฏว่า การสอนแบบที่ครูใช้อิทธิพลทางอ้อมช่วยให้นักเรียนมีความรู้ทางภาษา โดยเฉพาะด้านคำศัพท์ดีกว่าการสอนแบบที่ครูใช้อิทธิพลทางตรง

ในปี ค.ศ. 1970 อี.ซี. แกร็ก⁸ (E.C. Wragg) ได้ทำการวิจัยพฤติกรรมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ โดยใช้ระบบวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาจาของแฟลนเคอร์ส เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล แต่ได้เพิ่มรหัสในการบันทึกพฤติกรรมจากเดิม 10 รหัส เป็น 20 รหัส รหัส 1 - 10 แสดงพฤติกรรมทางวาจาตามระบบวิเคราะห์พฤติกรรมของแฟลนเคอร์สที่ใช้ภาษาแม่ รหัส 11 - 20 แสดงพฤติกรรมทางวาจาตามระบบวิเคราะห์พฤติกรรมของแฟลนเคอร์สที่ใช้ภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยได้นำรหัสดังกล่าวไปใช้ในการสังเกตและบันทึกการฝึกสอนของนักศึกษาระดับปริญญาโทของมหาวิทยาลัย Exeter ในประเทศอังกฤษ จำนวน 10 คน ๆ ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 20 นาที ในการสอนภาษาฝรั่งเศส หรือ

⁷Lois N. Nelson, "Teacher Leadership : An Empirical Approach to Analyzing Teacher Behavior in the Classroom," The Journal of Teacher Education, 17 (Winter, 1966), pp. 417 - 425.

⁸Wragg, op.cit., pp. 116-120.

ภาษาเยอรมันแก่นักเรียนที่เรียนภาษาทั้ง 2 เป็นภาษาต่างประเทศในชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. เวลาที่ใช้ในการเรียนการสอนเป็นเวลาที่ใช้พูด ร้อยละ 82 นักศึกษาฝึกสอนใช้เวลาพูดร้อยละ 71 ของเวลาพูดทั้งหมด ในขณะที่นักเรียนใช้เวลาพูดร้อยละ 29 เท่านั้น
2. นักศึกษาฝึกสอนและนักเรียนใช้ภาษาต่างประเทศ ร้อยละ 59 ของเวลาที่ใช้ในการพูดทั้งหมด
3. นักศึกษาฝึกสอนใช้เวลาพูดภาษาแม่มากกว่าภาษาต่างประเทศ คือใช้ภาษาแม่ร้อยละ 81 ของเวลาที่ใช้พูดภาษาแม่ทั้งหมด และใช้ภาษาต่างประเทศร้อยละ 64 ของเวลาที่ใช้พูดภาษาต่างประเทศ
4. นักศึกษาฝึกสอนใช้ภาษาต่างประเทศชมเชยให้กำลังใจนักเรียนเป็นส่วนมาก แต่ในกรณีที่ผู้วิจัยหรือแสดงว่าครูเป็นใหญ่ในการเรียนการสอน นักศึกษาฝึกสอนจะใช้ภาษาแม่ ไม่ใช่ภาษาต่างประเทศเลย
5. นักเรียนใช้เวลาพูดภาษาแม่ในการพูด-ตอบคำถามครูและพูดริเริ่มมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน แต่นักเรียนใช้เวลาพูดภาษาต่างประเทศในการพูด-ตอบคำถามครู (685 ครั้ง) มากกว่าการพูดริเริ่ม (10 ครั้ง)

ในปี ค.ศ. 1971 เอควาร์ค ออริน เนียฮูฟ⁹ (Edward Orrin Nearhoof) ศึกษาลักษณะกิริยารวมทางวาจาระหว่างครูและนักเรียนในการสอนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาต่างประเทศในโรงเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้สังเกตและบันทึกการสอนของครูในการสอนภาษาฝรั่งเศส 14 คน ในการสอน 54 ห้องเรียนในโรงเรียนในรัฐ Iowa, Minnesota และ Wisconsin และวิเคราะห์โดยใช้แบบวิเคราะห์กิริยารวมทางวาจาที่เกอร์ทรูด มอสโควิทซ์ (Gertrude Moskowitz) ได้ดัดแปลงมาจากแบบวิเคราะห์กิริยารวมทางวาจาของ

⁹Edward Orrin Nearhoof, "An Examination of Teacher-Pupil Interaction in Third-Year French Classes," Dissertation Abstracts International, 32 (September, 1971), p.1400 A.

แพลนเคอร์ส เพื่อใช้บันทึกกิจกรรมทางวาจาในการสอนภาษาต่างประเทศ แบบวิเคราะห์
นั้นชื่อ Foreign Language Interaction System ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ครูใช้เวลาพูดร้อยละ 51.6 ของเวลาที่ใช้ในการพูดทั้งหมด และการพูดเป็นการบรรยายเป็นส่วนมาก
2. นักเรียนใช้เวลาพูดร้อยละ 33.7 ของเวลาที่ใช้ในการพูดทั้งหมด การพูดเป็นการตอบคำถามครูในแนวแคบ
3. นักเรียนไม่มีโอกาสใช้ภาษาต่างประเทศมากนัก นักเรียนใช้เวลาพูดภาษาต่างประเทศร้อยละ 8.44 ของเวลาที่ใช้ในการพูดทั้งหมด
4. หลังจากครูและนักเรียนใช้ภาษาฝรั่งเศสแล้ว มักจะใช้ภาษาอังกฤษสลับอีกครั้งหนึ่ง
5. ลักษณะกิจกรรมทางวาจามีดังนี้คือ ครูบรรยาย ครูถาม นักเรียนตอบในแนวแคบ ครูแก้ไขสิ่งที่นักเรียนตอบ นักเรียนตอบในแนวแคบอีกครั้ง วนไปเช่นนี้

แบบวิเคราะห์กิจกรรมทางวาจาที่มอสโกวิท¹⁰ ได้ดัดแปลงมาจากวิธีวิเคราะห์กิจกรรมทางวาจาของแพลนเคอร์สเพื่อใช้ในการวิเคราะห์กิจกรรมทางวาจาในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศได้กำหนดประเภทของพฤติกรรมและรหัสสำหรับบันทึกพฤติกรรมไว้ 2 ลักษณะ คือ ทัวอักษร และ ตัวเลข ซึ่งค่อนข้างจะสับสนในการบันทึก จึงมีรหัสแทนพฤติกรรมดังต่อไปนี้

ประเภทพฤติกรรมที่เป็นภาษาสื่อสารจริง (Real Language Categories)

- A คือ คำพูดของครูที่ใช้ภาษาต่างประเทศในการกระตุ้นให้นักเรียนโต้ตอบ ส่วนมากจะเป็นคำถามส่วนตัว หรือเกี่ยวกับเรื่องที่สอน

¹⁰Gilbert A. Jarvis, "A Behavioral Observations System for Classroom Foreign Language Skill Acquisition Activities," The Modern Language Journal, (October, 1968), pp. 335 - 340.

- B คือ คำพูดของครูที่ใช้ภาษาต่างประเทศโต้ตอบคำพจนานุกรมนักเรียน
- C คือ คำพูดของครูที่ใช้ภาษาต่างประเทศเกี่ยวกับระเบียบวินัยในห้องเรียน เช่น คำสั่ง คำเตือน เป็นต้น
- D คือ คำพูดของครูที่ใช้ภาษาต่างประเทศในการชมเชยนักเรียน
- E คือ คำพูดของครูที่ใช้ภาษาต่างประเทศในการอธิบาย บรรยาย
- 1 คือ คำพูดของนักเรียนที่ใช้ภาษาต่างประเทศตั้งคำถามกระตุ้นให้ครูหรือเพื่อนตอบ
- 2 คือ คำพูดของนักเรียนที่ใช้ภาษาต่างประเทศโต้ตอบคำพูดของครูหรือเพื่อน

ประเภทพฤติกรรมที่เป็นภาษาฝึก (Drill Language Categories)

- G คือ คำพูดของครูที่พูดทวนคำตอบที่ถูกต้องให้นักเรียนฟังอีกครั้งหนึ่ง
- J คือ คำพูดของครูที่ใช้ภาษาต่างประเทศพูดทวนลอมหรือกระตุ้นให้นักเรียนโต้ตอบ
- P คือ คำพูดของครูที่พูดเป็นแบบอย่าง หรือแก้คำตอบของนักเรียน
- 3 คือ คำพูดของนักเรียนที่ใช้ภาษาต่างประเทศโต้ตอบทีละคน
- 4 คือ คำพูดของนักเรียนที่ใช้ภาษาต่างประเทศโต้ตอบพร้อมกันทั้งชั้น

ประเภทพฤติกรรมเกี่ยวกับการอ่านและเขียน

- W คือ ครูเขียนกระดาน
- 5 คือ นักเรียนเขียน
- 6 คือ นักเรียนอ่านในใจ
- 7 คือ นักเรียนอ่านออกเสียง

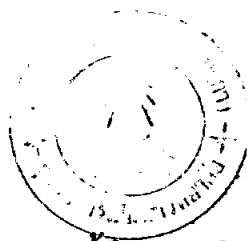
ประเภทพฤติกรรมที่ใช้ภาษาแม่

- K คือ ครูใช้ภาษาแม่ในการอธิบายเกี่ยวกับไวยากรณ์และระบบเสียงของภาษาต่างประเทศ
- M คือ ครูใช้ภาษาแม่ในการแปลความหมายภาษาต่างประเทศ
- N คือ ครูใช้ภาษาแม่ในการพูดเกี่ยวกับระเบียบวินัยในห้องเรียน
- 8 คือ นักเรียนใช้ภาษาแม่ในการถาม
9. คือ นักเรียนใช้ภาษาแม่ในการตอบ
- + คือ ช่วงเวลาเงียบ หรือ การใช้ภาษาแม่ นอกเหนือจากประเภทพฤติกรรมที่กล่าวมาแล้ว และเอื้อต่อการเรียนภาษา
- คือ ช่วงเวลาเงียบ หรือ การใช้ภาษาแม่ นอกเหนือจากประเภทพฤติกรรมที่กล่าวมาแล้ว และไม่เอื้อต่อการเรียนภาษา

วิธีการบันทึกพฤติกรรม ใช้วิธีบันทึก เช่นเดียวกับวิธีของแพลนเคอร์ส แต่ช่วงระยะเวลาที่บันทึกเปลี่ยนไป คือแทนที่จะบันทึกพฤติกรรมลงไปทุกช่วง 3 วินาที ก็บันทึกพฤติกรรมลงไปทุกช่วง 10 วินาที โดยบันทึกเฉพาะรหัสติดต่อกันไป เช่น AA 22 D G 4 8 E E A 2 เป็นต้น ได้มีผู้นำเอาวิธีวิเคราะห์พฤติกรรมของมอสโกวิทไปใช้ในมหาวิทยาลัย Purdue พบว่าวิธีวิเคราะห์พฤติกรรมนี้สามารถใช้วัดพฤติกรรมการเรียนการสอนได้ แต่มีข้อจำกัดเนื่องจากได้ข้อมูลน้อย ใช้เวลานาน ดังนั้นจึงไม่มีใครมีผู้นิยมวิธีวิเคราะห์ที่รียกร่วมทางวาจาของมอสโกวิทมากนัก

ในปี ค.ศ. 1972 แอนโทนี ปาปาเลีย และ โจเซฟ แซมปอานา¹¹ (Anthony

¹¹Anthony Papalia and Joseph Zampogna, "An Experimental Study on Teachers' Classroom Behaviors and Their Effect on FL Attrition," The Modern Language Journal, LVI (November, 1972), pp.421-423.

Papalia and Joseph Zampogna) ศึกษาศาสตร์และการสอนของครูในชั้นเรียนที่มี
 ผลต่อการเลือกหรือไม่เลือกเรียนภาษาต่างประเทศในระดับสูงของนักเรียน ตัวอย่างประชากร
 เป็นนักเรียนที่เรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นปีที่ 3 โรงเรียน Clarence High School ในนิวยอร์ก
 จำนวน 46 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งแต่ละกลุ่มมีคะแนนเฉลี่ย 82.1 และ
 84.3 ตามลำดับ และให้ครูที่สอนกลุ่มทดลองได้รับการฝึกอบรมวิธีการวิเคราะห์พฤติกรรม
 ทางวาจา และกระบวนการกลุ่ม เพื่อนำมาใช้ในการสอนภาษาต่างประเทศ ผลการวิจัยปรากฏ
 ว่า เมื่อสิ้นปีการศึกษา นักเรียนในกลุ่มทดลองเลือกเรียนภาษาต่างประเทศต่อเป็นปีที่ 4 ร้อย
 ละ 63 ส่วนนักเรียนในกลุ่มควบคุมเลือกเรียนภาษาต่างประเทศต่อ ร้อยละ 35
 เท่านั้น และจากแบบสอบถามที่ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนของครู นักเรียน
 ในกลุ่มทดลองมีทัศนคติที่ดีต่อการสอนของครูมากกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุม ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจ
 เลือกเรียนภาษาต่างประเทศต่อเป็นปีที่ 4 ด้วย นอกจากนั้นแล้ว จากการทดสอบทางภาษา
 ตามแบบทดสอบ MLA Cooperative Foreign Language Tests ปรากฏว่า นักเรียน
 ในกลุ่มทดลองได้คะแนนทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ
 ซึ่งแสดงว่าความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศของนักเรียนและการเลือกศึกษาต่อในระดับ
 สูงขึ้นไปของนักเรียนขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการสอนของครูเป็นสำคัญ

ในปี ค.ศ. 1974 สุนันธา เหล่าจัน¹² (Sunantha Laochan) ได้วิจัยเกี่ยวกับ
 ความสัมพันธ์ของกิจกรรมทางวาจาระหว่างครูและนักเรียน และสภาพการเรียนในชั้นเรียนที่มี
 ต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาจาของแฟลน-
 เคอร์ส ผู้วิจัยได้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมการสอนในชั้นเรียนภาษาต่างประเทศระดับมหา-
 วิทยาลัย ปีที่ 1 ที่มหาวิทยาลัย Saskatchewan ในแคนาดา ในปีการศึกษา 1973-1974

¹² Sunantha Laochan, "The Relation of Teacher-Student Inter-
 action and Classroom Learning Climate to Student Motivation in
 Second Language Learning," (Master Thesis, University of Saskat-
 chewan, 1974).

รวม 9 ชั้นเรียน ๆ ละ 3 ครั้ง หลังจากสังเกตและบันทึกพฤติกรรมทางวาจาครั้งที่ 3 แล้ว ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามเกี่ยวกับความพยายาม ความเข้าใจ ตลอดจนสภาพการเรียนในชั้นเรียนที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศให้นักศึกษาในแต่ละชั้นตอน นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์อาจารย์สอนภาษาต่างประเทศในชั้นนี้ 8 ท่าน เพื่อนำมาประกอบการทำวิจัย โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับการสอน การเตรียมการสอน และวิธีสอนที่อาจารย์แต่ละคนใช้สอน ผลการวิจัย พอสรุปได้ดังนี้คือ

1. นักศึกษามีความคาดหวัง (Expectations) ในการเรียนภาษาต่างประเทศ สูง ส่วนใหญ่หวังว่าการเรียนภาษาต่างประเทศเป็นการทำให้ตนเป็นผู้ได้รับการศึกษาคีชั้นกว่าเดิม
2. ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ เพศ ภูมิหลังด้านภาษาแม่ ประสบการณ์ในการเรียนภาษาก่อนที่จะเรียนภาษาต่างประเทศไม่มีความสัมพันธ์ต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศของนักศึกษา
3. นักศึกษาส่วนใหญ่ชอบเรียนภาษาต่างประเทศ
4. อาจารย์ส่วนมากใช้วิธีแปลหรือวิธีแปลกับวิธี Direct Method ในการสอน มีอาจารย์เพียง 1 คนเท่านั้นที่สอนโดยใช้วิธี Direct Method เพียงวิธีเดียว
5. กิริยารวมทางวาจาระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ในแต่ละชั้นเรียนมีลักษณะพฤติกรรมต่างกันอย่างเห็นได้ชัด
6. ทักษะติดต่อการเรียนภาษาต่างประเทศของนักศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

✓ ในปี ค.ศ. 1975 บาร์รี แอล. เซอโฮลซ์¹³ (Barry L. Schoenholz) ได้ศึกษาและวิจัยพฤติกรรมการสอนศัพท์ทั้งที่แสดงออกทางวาจาและไม่ได้แสดงออกทางวาจาในระดับเกรด 7, 8 และ 9 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นอาจารย์และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาสาย

¹³ Barry L. Schoenholz, "An Analysis of Effective Teaching Behavior as Related to Vocabulary Instruction in Grade Seven, Eight and Nine," Dissertation Abstracts International, 36 (October, 1975), pp. 2162-2163 A.

วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา 15 กลุ่ม และใช้วิธีการวิเคราะห์กิจกรรมทางวาจาของ
 แพลนเคอร์ส และใช้ Gallaways Nonverbal System เพื่อวิเคราะห์การเรียน
 การสอน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. อาจารย์ใช้เวลาในการพูด ร้อยละ 73.30 ของเวลาทั้งหมด และส่วนใหญ่
 เป็นการถามและการบรรยาย
2. นักศึกษาใช้เวลาในการพูด ร้อยละ 17.10 ส่วนใหญ่เป็นการพูดตามคำสั่ง
3. ช่วงเวลาของความเงียบ ร้อยละ 9.28 ของเวลาทั้งหมด
4. พฤติกรรมการสอนที่เน้นเนื้อหา ร้อยละ 57
5. อาจารย์มีแนวโน้มที่จะใช้อิทธิพลทางตรงมากกว่าทางอ้อม
6. อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพในการสอนสูง ใช้เวลาในการกระตุ้น ใช้คำถาม
 แนะนำแนวทาง ให้คำชมเชย มากกว่าอาจารย์ที่มีประสิทธิภาพในการสอนต่ำ

ในปี ค.ศ. 1973 จิตรา รอดเชื้อ¹⁴ ศึกษาการใช้เวลาของครูสอนภาษาอังกฤษ
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบรวบรวมข้อมูลสังเกตการสอนที่บรรจุเนื้อหาวิชา พฤติกรรม
 และกิจกรรมที่คาดว่าจะมีในชั่วโมงภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตัวอย่าง
 ประชากรคือครูมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล 4 คน โรงเรียนราษฎร์ 4 คน โรงเรียน
 มัธยมแบบประสม 1 คน และโรงเรียนสาธิต 1 คน รวม 10 คน ใช้เวลาสังเกตการสอน
 ของครูคนละ 5 คาบเวลา รวมเวลาทั้งหมด 50 คาบ ผลการวิจัยพบว่า

1. เวลาเฉลี่ยในคาบที่ทำการสอนจริง 49.32 นาที นั้น ครูใช้เวลาส่วนใหญ่
 สอนโครงสร้างไวยากรณ์ (25.19 นาที) รองลงมาคือ สอนอ่านเพื่อความเข้าใจ สอนศัพท์
 และสอนเสียง ตามลำดับ
2. ในค่านกิจกรรมการเรียนการสอน ครูและนักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่ในการ

¹⁴ จิตรา รอดเชื้อ, "การใช้เวลาในการสอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่งใน
 กรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหา-
 วิทยาลัย, 2516). (อักษฺาเนา)

อธิบายและแปล (10.17 นาที) รองลงมาคือ การเขียนกระดาน (3.21 นาที) การออกคำสั่ง (0.86 นาที) และกิจกรรมเกี่ยวกับระเบียบวินัยในชั้นเรียน (0.25 นาที) เวลาในการอธิบายและแปล 10.17 นาทีนั้น ครูใช้ภาษาไทยอธิบายและแปล 9.65 นาที และใช้ภาษาอังกฤษเพียง 0.52 นาที ในกรณีออกคำสั่ง 0.86 นาทีนั้น ครูใช้ภาษาไทยสั่ง 0.55 นาที และใช้ภาษาอังกฤษสั่ง 0.31 นาที และถ้าเกี่ยวกับระเบียบวินัยในห้องเรียนแล้ว ครูใช้ภาษาไทยโดยไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเลย

3. ในคานการฝึกทักษะ การฟัง พูด อ่าน เขียน นั้น นักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่ในการฝึกทักษะการเขียน (11.29 นาที) ต่อมาคือ การฝึกทักษะการอ่าน (9.51 นาที) การพูด (7.76 นาที) และการฟัง (1.72 นาที) ตามลำดับ สำหรับเวลาเฉลี่ยที่นักเรียนใช้ฝึกทักษะการพูด 7.76 นาทีนั้น นักเรียนฝึกการพูดเป็นรายบุคคลมากถึง 4.09 นาที รองลงมาคือ การพูดพร้อมกันทั้งชั้น (3.58 นาที) การพูดเป็นกลุ่มมีน้อยมาก (0.09 นาที) ในกรณีที่พูดตามครูนั้นเป็นการพูดพร้อมกันทั้งชั้นมากกว่า คือใช้เวลา 0.56 นาที การพูดเป็นรายบุคคลใช้เวลา 0.11 นาที และการพูดเป็นกลุ่มไม่มีเลย ในกรณีที่พูดโต้ตอบกับครูนั้นเป็นการพูดรายบุคคลมากกว่า คือใช้เวลา 3.98 นาที และพูดพร้อมกันทั้งชั้นใช้เวลาเพียง 3.02 นาที การพูดเป็นกลุ่มไม่มีเลย ส่วนการพูดเองนั้นไม่มีเลยไม่ว่าจะเป็นการพูดเป็นรายบุคคล พูดเป็นกลุ่ม หรือพูดพร้อมกันทั้งชั้น

4. ในคานการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษนั้น ทั้งครูและนักเรียนใช้ภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ (34.29 นาที) และใช้ภาษาไทยเพียง 11.81 นาที

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนและการฝึกสอน

ริชาร์ด ดี. ซาห์น¹⁵ (Richard D. Zahn) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการนิเทศ

¹⁵Richard D. Zahn, "The Use of Interaction Analysis in Supervising Student Teachers," Interaction Analysis : Theory, Research and Application ed. Amidon-Hough (Reading Massachusetts : Addison-Wesley Publishing Company, 1967), pp.295-298.

การฝึกสอนแบบเดิม (Conventional Supervisory Techniques) กับการนิเทศโดยใช้การวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาจา ผู้วิจัยเลือกนักศึกษาฝึกสอนสาขาประถมศึกษา 92 คน เป็นตัวอย่างประชากร ในกลุ่มควบคุมหรือกลุ่มที่ได้รับการนิเทศการฝึกสอนแบบเดิม อาจารย์นิเทศ และนักศึกษาฝึกสอนจะอภิปรายพฤติกรรมการสอนร่วมกัน พร้อมกันนั้นอาจารย์นิเทศจะเสนอข้อติชมและวิธีแก้ไขปรับปรุงการสอนให้นักศึกษาทราบ ส่วนกลุ่มทดลอง นักศึกษาฝึกสอนได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาจาของแฟลนเคอร์สก่อนออกอภิปรายร่วมกับนักศึกษาฝึกสอน โดยให้นักศึกษาคัดสินประสิทธิภาพในการสอนของตนเองเพื่อปรับปรุงการสอน ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการนิเทศทั้ง 2 วิธี ปรากฏว่ากลุ่มทดลองที่ใช้การนิเทศการฝึกสอนแบบวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาจาเป็นเครื่องมือในการนิเทศการฝึกสอนทำให้การนิเทศการสอนมีประสิทธิภาพมากกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้การนิเทศการฝึกสอนแบบเดิม นั่นคือ นักศึกษาฝึกสอนกลุ่มทดลองมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกสอนและสามารถปรับปรุงการสอนได้ดีกว่านักศึกษาฝึกสอนกลุ่มควบคุม

มีผู้ที่สนใจศึกษาวิจัยท่านองคล้ายคลึงกับของชาห์น อีกรหลายคน เช่นการศึกษาวิจัยของนอร์มา เฟิสต์¹⁶ (Norma Furst) เออร์เนส อี. โลแมน (Ernest E. Lohman) และคณะ¹⁷ เป็นต้น ผลการวิจัยสนับสนุนให้เห็นชัดว่า การฝึกอบรมวิธีวิเคราะห์พฤติกรรม

¹⁶Norma Furst, "The Effects of Training in Interaction Analysis on the Behavior of Student Teachers in Secondary Schools," Interaction Analysis : Theory, Research and Application ed., Amidon-Hough (Reading Massachusetts : Addison-Wesley Publishing Company, 1967), pp. 315 - 328.

¹⁷Ernest E. Lohman et al., "A Study of the Effect of Pre-service Training in Interaction Analysis on the Verbal Behavior of Student Teachers," Interaction Analysis : Theory, Research and Application ed., Amidon-Hough (Reading Massachusetts : Addison-Wesley Publishing Company, 1967), pp. 346-359.

ทางวาจาแก่นักศึกษาฝึกสอนจะช่วยให้ นักศึกษาฝึกสอนสามารถควบคุมและแก้ไขพฤติกรรม การสอนของตนเองได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมวิธีวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาจา

ในปี ค.ศ. 1970 โรนัลด์ เดวิด เทรล¹⁸ (Ronald David Traill) ศึกษาการให้ นักศึกษาฝึกสอนระดับประถมศึกษาได้ทราบถึงพฤติกรรมทางวาจาในการสอนของตนเอง นักศึกษาฝึกสอนที่เป็นตัวอย่างประชากร 54 คน ได้รับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการวิเคราะห์ พฤติกรรมทางวาจาของแฟลนเคอร์ส และแบ่งนักศึกษาเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 27 คน นักศึกษา ในกลุ่มทดลองจะได้รับทราบการวิเคราะห์การสอนของตนหลังจากการสอน และมีโอกาส วิเคราะห์ผลการสอนของตนเองด้วย ส่วนนักศึกษาในกลุ่มควบคุมไม่ได้รับทราบผลการ วิเคราะห์การสอนหลังจากการสอนเลย ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการปรับปรุง การสอนของนักศึกษาฝึกสอนทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้ Teaching Situation Reaction Test ก่อนและหลังฝึกสอน ปรากฏว่านักศึกษาฝึกสอนทั้ง 2 กลุ่ม มีความสามารถปรับปรุงการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การนิเทศการฝึกสอนโดยใช้การ วิเคราะห์พฤติกรรมทางวาจาในการวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนและการให้นักศึกษาฝึกสอนได้ ทราบผลการสอนของตนเอง มีประสิทธิภาพกว่าการนิเทศแบบเดิมที่เคยปฏิบัติมา

ในปี ค.ศ. 1972 จอห์น แฮร์รี่ บุษแมน¹⁹ (John Harry Bushman) ได้นำเอา วิธีวิเคราะห์กิจกรรมทางวาจาของแฟลนเคอร์สมาใช้กับครูและนักศึกษาฝึกหัดครูที่ทำการสอน ภาษาอังกฤษ เขาได้แบ่งการวิจัยเป็น 2 ภาค ภาคแรก ใช้วิธีวิเคราะห์กิจกรรมทางวาจา

¹⁸Ronald David Traill, "The Effects of Supervisory Feedback of Interaction Analysis on the Verbal Behavior of Elementary Student Teachers," Dissertation Abstracts International 31 (June, 1971), pp. 6460 - 6461 A.

¹⁹John Harry Bushman, "Studies in Classroom Interaction as They Relate to the Preparation and Continuing Education of Teachers of English," Dissertation Abstracts International, 32 (April, 1972), p. 5646 A.

ในคานการนิเทศการฝึกสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษาฝึกหัดครู 15 คน ๆ ละ 2 ครั้ง ครั้งแรกภายใน 4 สัปดาห์แรกของการฝึกสอน เมื่อสิ้นสุดสัปดาห์ที่ 4 ของการสอนแล้ว มีการสัมมนาเกี่ยวกับปรัชญาและวิธีวิเคราะห์กิจกรรมทางวาจาของแฟลนเคอร์สเป็นเวลา 3 วัน หลังจากสัมมนาแล้ว ผู้วิจัยได้ออกสังเกตและวิเคราะห์กิจกรรมทางวาจาของนักศึกษาอีกครึ่งหนึ่ง และนำผลการวิเคราะห์การฝึกสอนทั้ง 2 ครั้งมาเปรียบเทียบกัน ปรากฏว่า หลังจากที่นักศึกษาได้ทราบปรัชญาและวิธีวิเคราะห์กิจกรรมทางวาจาของแฟลนเคอร์สแล้ว นักศึกษายอมรับความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียนมากขึ้น พยายามให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นมากขึ้น รวมทั้งพยายามใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิดมากกว่าที่จะใช้วิธีบรรยาย

ในภาคที่ 2 ผู้วิจัยได้จัดสัมมนาเกี่ยวกับวิธีวิเคราะห์กิจกรรมทางวาจาของแฟลนเคอร์ส ให้ครูสอนภาษาอังกฤษ เพื่อให้ครูมีความเข้าใจปรัชญาและสามารถนำเอาวิธีวิเคราะห์ดังกล่าวไปใช้ในการสอนภาษาไทย หลังจากการสัมมนานี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์กิจกรรมทางวาจาในชั้นเรียนของครูเหล่านั้น และได้ประเมินผลการสัมมนา ผลปรากฏว่าทัศนคติของครูเปลี่ยนไปหลาย ๆ ด้าน เช่น ครูมีความเห็นว่านักเรียนควรเป็นศูนย์กลางของการเรียน มีครูเป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้พฤติกรรมการสอนของครูใช้ทรัพยากรทางอ้อมมากขึ้น มีการให้เสรีภาพในการเรียนมากขึ้นด้วย

ในปี ค.ศ. 1973 โจเซฟ เอช. จาคอบ²⁰ (Joseph H. Jacob) ได้วิเคราะห์สมมติฐานที่ว่า ครูที่สังเกตการสอนของครูคนอื่น โดยใช้วิธีวิเคราะห์กิจกรรมทางวาจาของแฟลนเคอร์สเป็นเครื่องมือ จะสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตนได้ และทำให้นักเรียนในชั้นมีพฤติกรรมเปลี่ยนตามไปด้วย ตัวอย่างประชากรคือครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในนิวยอร์ก 26 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม เท่า ๆ กัน กลุ่มควบคุม ไม่ทราบวิธีวิเคราะห์กิจกรรมทาง

²⁰ Joseph H. Jacob, "Insight Learning through Structured Observations of Classroom Interaction," Journal of Research in Science Teaching, 10 (March, 1973), pp. 213-220.

วาทะของแฟลนเคอร์ส ส่วนกลุ่มทดลองทราบและใช้วิธีวิเคราะห์ดังกล่าวในการสังเกตการสอนของเพื่อนครูด้วยกัน ครั้งละ 25 นาที รวม 10 ครั้ง หลังจากนั้นจึงให้ครูทั้ง 2 กลุ่มสอนวิชาและเนื้อหาเดียวกัน ผลการสอนจะถูกบันทึกกิจกรรมทางวาทะไว้โดยใช้วิธีวิเคราะห์กิจกรรมทางวาทะของแฟลนเคอร์ส ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ครูในกลุ่มทดลองยอมรับความคิดของนักเรียนและนำความคิดของนักเรียนมาใช้มากกว่า และมีพฤติกรรมการออกคำสั่งและการบรรยายน้อยกว่าครูในกลุ่มควบคุม
2. ครูในกลุ่มทดลองใช้สิทธิพลทางอ้อมในการสอนมากกว่าครูในกลุ่มควบคุม
3. ครูในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมแบบนำความคิดเห็นหรือคำตอบของนักเรียนมาใช้และตามค้ำยันคำถามของครูซึ่งเป็นลักษณะพฤติกรรมการเรียนการสอนที่ดีกว่าครูในกลุ่มควบคุม

ในปี ค.ศ. 1974 เกรกอรีเรีย นาร์ดี ฮอลเลย์²¹ (Gregoria Nardi Halley) ได้ใช้วิธีวิเคราะห์กิจกรรมทางวาทะของแฟลนเคอร์สมาศึกษาอิทธิพลของครูพี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ ครูพี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน 17 คน แต่ละคนทำการสอนนักเรียนเกรด 1 - 6 ของโรงเรียนใน 3 ตำบลของรัฐโอเรกอน (Oregon) ก่อนทำการสอนได้บันทึกเทปกิจกรรมทางวาทะของครูพี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอนแต่ละคนไว้คนละ 15 นาที หลังจากเสร็จสิ้นการสอนแล้ว ก็บันทึกเทปกิจกรรมทางวาทะของทุกคนอีกครั้งหนึ่งในเวลาเท่าเทียม และได้นำเทปทั้ง 2 ครั้งมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีวิเคราะห์กิจกรรมทางวาทะของแฟลนเคอร์ส และนำผลของการวิเคราะห์ทั้ง 2 ครั้ง มาเปรียบเทียบกัน ผลปรากฏว่า

1. นักศึกษาฝึกสอนมากกว่าร้อยละ 50 มีกิจกรรมทางวาทะไม่แตกต่างจากครูพี่เลี้ยงเมื่อตอนต้นเทอม
2. นักศึกษาฝึกสอนมากกว่าร้อยละ 70 เปลี่ยนกิจกรรมทางวาทะไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิมเวลาสิ้นเทอม

²¹Gregoria Nardi Halley, "Cooperating Teachers' Effect on Student Teachers' Verbal Behaviors : A Flanders System Approach," Dissertation Abstracts International, 35 (February, 1975), p.5190 A.

3. นักศึกษาฝึกสอนมากกว่าร้อยละ 50 มีกิจกรรมทางวาทาต่างจากครูพี่เลี้ยง
 4. นักศึกษาฝึกสอนประมาณร้อยละ 35 ที่เปลี่ยนกิจกรรมทางวาทาไปในทางที่ดีขึ้น และเป็นกิจกรรมทางวาทาที่คล้ายคลึงกับครูพี่เลี้ยง
- ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูพี่เลี้ยงมีอิทธิพลต่อกิจกรรมทางวาทาของนักศึกษาฝึกสอนน้อยมาก

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น อาจจะกล่าวได้ว่า วิธีวิเคราะห์กิจกรรมทางวาทาของแฟลนเคอร์มีความสำคัญในการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนกรณีเทศกาลฝึกสอนเป็นอย่างมาก และเป็นที่ยอมรับหลายในต่างประเทศมานานแล้ว และในประเทศไทยก็มีผู้นำเอาวิธีวิเคราะห์ดังกล่าวมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาอื่น ๆ บ้างแล้ว น่าจะได้มีการศึกษาหาทางนำเอาวิธีการดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และกรณีเทศกาลสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นบ้าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย